

Til orientering for hof jeg arresteres i neste uke.
Hvem *P. J. Larsen* 112358 mars straff

Under Den siste samtale vi hadde med generalkonsul Harsem uttalte han, innsettelse på Bodsffengsel like før paaske for å sone at han følte seg overbevist at hans ~~xxxxxxxxxx~~ kun var en hevnakt fra statsadvokat Dorenfeldts side. Harsem hadde like forut for sin ~~xxxxxxxx~~ ~~xxxx~~ innsettelse på Bodsffengslet rapportert til kriminalpolitiet en ny kjedelig sak for fhv statsadvokat Bjørnvik. Bjørnvik hadde ^{etter frigjøringen} sommeren 1945 forlangt et ublutt honorar på kr 3100,00 av en NS mann i Gol, hvis bo ~~xx~~ var under beslag. Hans bankkonto ~~xxx~~ ~~xxx~~ i Hønefoss og Opplands Kreditbank var sperret. Først forlangte Bjørnvik kontanter hva NS mannen selvsagt ikke hadde. Så bad Bjørnvik ham skrive ut en sjekk på 3100 kr på banken, hvori Bjørnvik satt som styremedlem, og dette gjorde NS mannen. Banken honorerte sjekken i juni 1945 tiltross for at kontoen var sperret.

Harsem mente at riksadvokat Aulie og statsadvokat Dorenfeldt måtte føle seg på usikker grunn etter at hele affæren om Bjørnvik kom opp. For herrerne ^{hadde} ~~xxx~~ kjendt til forholdet ^{lenge} før Harsem la papirene med bevisene på bordet. Harsem mente at herrene Aulie og Dorenfeldt kunne komme til å bli trukket til ansvar for sin forsømmelse ved ikke å ha gransket saken på et tidligere tidspunkt. Allerede i 1946/47 da det var på tale å få Bjørnvik inn som høyesterettsdommer ble myndighetene varslet. Riktignok kun ved en rekke anonyme skrivelser, men dog tilstrekkelig etter hva der sies til at Myndighetene burde ha gransket forholdet. Over hele Buskerud har Bjørnviks gemene forhold i mange år vært alminnelig kjendt.

Burde ikke Justisdepartementet/Justiskomiteen sørge for at herrehe Aulie og Dorenfeldt ikke får noen mer befatning med Bjørnviks sak. Saken er trukket i langdrag slik at en har grunn til å spørre seg selv om Aulie og Dorenfeldt lever i haapet om at der skal skje et under, som kan stoppe behandlingen av saka?

Vi har her atter et eksempel på den manglende Likhhet for Loven her i landet. Tenk om det hadde vært et tidl medlem av NS som hadde Bjørnviks synder på sin samvittighet.

Sammenheng
Større sak
P. J. Larsen

Stenografisk referat av PETER HARSEM's FORSVARSTALE torsdag
den 20. mars 1952 i Eidsivating Lagmannsrett.

Herr Lagmann, mine herrer dommere, ærede lagrett.

Jeg takker Dem, herr Lagmann, fordi De har gitt meg anledning til å si noen ord om min sak. Jeg vil da vesentlig hefte meg ved siktelsens punkt I a og de enkelte punkter som min forsvarer ikke har berørt i sitt forsvar.

Jeg takker også overrettssakfører Fyhn for hans strålende innlegg, som jeg tror har gitt den ærede lagrett en annen oppfatning av min sak enn den som statsadvokat Dorenfeldt har forfektet.

Jeg vil også gjerne be overrettssakfører Fyhn om unnskyldning for mine angrep på ham mens jeg var syk. Årsaken hertil var advokat Eriksens umotiverte angrep på meg under det første rettsmøte, som vel er enestående i norsk rettshistorie. Tiltalen mot den klient, Halbostad, som han skulle forsvare, var frafalt, og jeg mener derfor jeg har rett til å si at angrepet var umotivert.

Jeg fikk følelsen av å stå helt alene.

Jeg har i flere år sett fram til at denne rettssak skulle komme fram, for dermed å faa anledning til offentlig å få rensset meg for en rekke beskyldninger som står i min dom - ikke alene for mine barns og mine slektningers skyld, men også for mine mange venner i inn- og utland. Det hele har ligget på meg som en høy plikt. Det er dette som min forsvarer, overrettssakfører Fyhn, ikke har kunnet forstå.

Han har ment at min sak for de øvrige punkters vedkommende stod så godt, at jeg ville ødelegge det hele ved å forsvare punkt I a. Men også her mener jeg at jeg må frifinnes, fordi jeg mener å kunne føre sannhetsbevis for at det er en rekke påstander i dommen, som ikke er riktige - ikke sanne.

De øvrige punkter står for meg så opplagte i frifinnende rettning, og ikke tror jeg at en norsk lagrett vil kunne påvirkes i sin bedømmelse av en rekke punkter, selv om der skulle være belastende forhold for ett punkts vedkommende. Det var denne tanke som ga advokat Eriksen et merkelig påskudd til sitt angrep på meg under det første rettsmøte.

Det er riktig som overrettssakfører Fyhn sa, at jeg har følt meg urettferdig behandlet av domstolen.

Jeg kan aldri tilgi at jeg er blitt stemplet som landssviker. Skjebnet førte meg under okkupasjonen inn på en plan som - om den var realisert (hva tyskerne hindret) - ville ha kunnet redde den norske fiskeribefolkning fra et nytt Hanseatervelde, derved at alle norske fiskere var samlet i en blokk under sin organisasjon: Norsk Fiskarlag.

Av den grunn meldte jeg meg inn i Nasjonal Samling - for å kunne arbeide fritt. Det er sikkert mange NS kvinner og menn som idag står stemplet som landsforredere, som har gjort det samme. Men selv denne min gode, patriotiske idé som kunne reddet var fiskerinæring fra de tyske storkapitalisters overgrep om tyskerne hadde vunnet krigen, er i min dom blitt til bistand til fienden.

Dette tiltross for at det på side 45 i dommen står:

"Med hensyn til at tiltalte lot seg oppnevne som formann i Harsem-komiteen må bemerkes, at tiltalte i alle fall delvis synes å ha handlet ut fra frykt for at tyske kapitalinteresser skulle få dominerende innflytelse i den norske fiskerinæring og ut fra ønsket om å hindre dette."

Hvis det nå hadde vært tvil tilstede hos dommerne, har jeg spurt meg selv, hvorfor er da tvilen ikke kommet tiltalte - meg - til gode som vanlig i norsk rett?

På det tidspunkt da selv de største bedrifter gikk tyskerne tilhånd - ja selv en juridisk professor, Adolf Lindvik, tilrådet Ljansbruket, hvor han var medlem av styret, å gå inn for bygging av flylemmer for å tjene mest mulig på trelasten - nektet jeg å gå inn for bygging av brakker, hvilket også er nevnt i dommen. Dette var i mai/juni 1940, da det ble kjempet i Norge.

Nöden tvang meg til i 1941 å søke et arbeid, og skjebnen førte meg sammen med Hjalmar Handberg som jeg tidligere ikke hadde kjent. To ganger bød han meg en stilling, men jeg sa nei takk. Jeg håpet selv å kunne få realisert mine industriplaner. Da dette ikke lykkedes, tok jeg ansettelse i firmaet Hj. Handberg & Co - uten noen skriftlig kontrakt, kun etter muntlig avtale om kr.30.000,- pr. år. Lønningen ble satt så høy, fordi jeg i mange år hadde nedlagt en formue i forarbeider på mine industriplaner. Avtalen var da, at Handberg skulle ha 50% interesse i disse mine industriplaner mot å sørge for å få dem realisert - finansiert.

I de første måneder jeg var ansatt i firmaet, arbeidet jeg med disse planer. På ettersommeren 1941 reiste jeg til Nord-Norge for å kjøpe svensk rein før den dro tilbake til Sverige fra de norske beitemarker - for å få mat til befolkningen i Oslo. I denne tid - i oktober 1941 - førte skjebnen Handberg & Co. inn i tyske forretninger - soveposer - uten at jeg visste noe herom. Han startet en interessegruppe, mens jeg var i Nord-Norge, med en del venner i Oslo, og denne ble i bøkene kalt: "Konsortiet av 1941" som finansierte de tyske forretninger. Med dette hadde jeg intet å gjøre, hvilket også ble bevidnet i lagmannsretten.

Dommerne har likevel - stikk i strid med de gitt-e bevis - betraktet meg som medarbeider - en slags kompanjong - selv om det er fastslått at jeg ikke engang hadde prokura i firmaet og stod uten kontroll med de mange bankkonti Handberg disponerte.

Utadtil kan kanskje mange ha tatt meg for mere enn jeg var, for med min lange forretningspraksis kunne jeg lett for en uinnviet bli tatt for en overordnet. Men de firmaer som Handberg & Co. hadde forretninger med, var klar over at jeg ikke hadde prokura, og at jeg dermed ikke hadde rett til å inngå kontrakter med bindende virkning for Hj. Handberg & Co.

Under høyesterettsadvokat Harald Ramms vitneprov kom det fram at jeg "nödt og tvungent" har måttet gå til prosess mot Handbergs konkursbo. Årsaken hertil er ganske enkelt den, at skattevesenet har fulgt lagmannsrettsdommen, som sier at jeg skulle ha en halvpart av Handbergs inntekter, og dermed er jeg ilagt skatt av inntekt som jeg ikke har fått. Handbergs konkursbo var under avvikling og derfor var jeg som sagt nödt og tvungen til å gå til søksmål før boet var opp- og avgjort.

Noen aktiv NS-mann har jeg aldri vært, og selv høyesterettsjutitiarius Emil Stang har til landssvikpolitiet skrevet den 7/11/45 at jeg gjorde godt arbeid i kampen mot fienden

Da det gjalt å stoppe en svartebørsaffære som en NS-mann planla sammen med en av de høyeste embetsmenn i Reichskommissariatet, Dr. Richert, og som ville hatt tilfølge at ca. 15 tonn hvalkjøtt var blitt unndratt den norske sivilbefolkning, fikk jeg denne stoppet - ikke uten stor risiko. Herom står det i min dom side 45:

"Veden anledning grep han inn i en svartebørsaffære og kom derved i skarp konflikt med tyskerne ved Reichskommissariatet, uten at han ga seg."

Jeg ble sommeren 1942 truet av dr. Richert på åpen gate at jeg "fra nå av" stadig skulle bli bekjempet av Reichskommissariatet. Kan noen tro, at om jeg hadde hatt tanker om økonomisk vinning på tyske forretninger, jeg da ville gått til en slik aksjon for å verne norske interesser? Dette er dokumentert i lagmannsrettssaken.

Jeg ble dengang - sommeren 1942 - også truet av to av våre departementer med fengsling, hvis jeg ikke tok tilbake mine beskyldninger, men det gjorde jeg ikke. Jeg ga meg ikke. Jeg vant - og begge herrer ble sendt til Tyskland. Dette kunne jeg gjøre takket være mitt medlemskap i NS. Ellers hadde jeg sikkert sittet på Grini, og den norske sivilbefolkning hadde ikke fått de 15 tonn hvalkjøtt som den da fikk.

Under min rettssak fant jeg meg beføyet til å legge fram den store rekke av takkeskrivelser som jeg hadde fått fra folk jeg hadde hjulpet - bl.a. fra professor, dr. jur. Jon Skeie.

Jeg ber derfor den ærede lagrett forstå den bitterhet jeg følte ved å bli stemplet som landssviker med en dom på 3½ år, og dertil en inndragning av mere enn jeg hadde tjent. Jeg følte det rent ut sagt som en straff fordi jeg åpent hadde kritisert rettsoppgjøret i min bok "Utrolig men sant". Denne bok hadde statsadvokat Lous etter nøye granskning i ett år, funnet ikke "foranlediget noe ytterligere skritt fra påtalemyndighetens side". Det var den 29. oktober 1949. Riksadvokat Aulie sendte herr Lous' innstilling til Justisdepartementet "til orientering" den 3. november 1949, men ellers uten noen kritikk av statsadvokat Lous' innstilling.

Da lagmannsrettens dom ble opplest, var jeg helt rystet over den rekke av uriktige påstander som dommerne var kommet til, uten at de etter min mening hadde den ringeste grunn til å fastslå at påstandene var bevist. Jeg følte det som noe forferdelig at en norsk borger, som har ment å verne norske interesser, skulle dømmes som landssviker med en slik straff og inndragning som jeg fikk. At min reaksjon ga seg utslag i en anklage mot dommerne - i hellig harme over den urett som var begått - tror jeg alle og enhver vil forstå.

Jeg er ingen profesjonell injuriant som statsadvokat Dorenfeldt har villet ha meg til. Jeg har hele mitt liv søkt å verne om sannhet og rett. Bare den ting at jeg i hele mitt lange liv som forretningsmann aldri har hatt en prosess, taler sterkt mot de anklager som statsadvokat Dorenfeldt har rettet mot meg.

Det er av aktor blitt hevdet, at jeg med mine ord "ren usannhet" har ment bevisst usannhet. Jeg har gjentagende ganger under tidligere saksbehandlinger hevdet, at jeg kun har ment det jeg har skrevet, og det er at "usannhet" er noe som ikke er sant. Hadde jeg ment at det forelå enndog en subjektiv usannhet, ville jeg ha skrevet "bevisst usannhet" som betyr løgn, men det har jeg ikke gjort. Når jeg har tilføyd "ren" usannhet, var det nettopp fordi min tanke ikke streifet det urene, det onde.

I injuriesaken som er reist mot overrettssakfører Huse, var han siktet for at han i pressen hadde sagt at politiinspektør L'Abbe Lund i pressen hadde framsatt en usannhet. Under de

rettslige avhør ville statsadvokat Dorenfeldt ha det til, at Huse hadde ment: en bevisst usannhet. Tiltalen mot Huse ble av riksadvokaten henlagt, idet han fant at usannhet kun betød usannhet og ikke noe annet.

I mine bøker har jeg også nevnt at L'Abbe Lund er kommet med usannhet, men herfor er det ikke reist tiltale mot meg. Skal så usannhet ett sted bety "bevisst usannhet" og et annet sted kun "usannhet" ?

Det har alltid i Norge vært skjelnet sterkt mellom usannhet og bevisst usannhet. Bare den kjensgjerning at bevisst usannhet også benyttes i rettsterminologien viser at det er en vesensforskjell mellom disse to uttrykk.

Jeg har med "ren usannhet" ment at dommerne i min landssviksak har vist en uaktsomhet og derved kommet i skade for å avsi usannheter som har kostet meg en straff på 3½ ars fengsel og en inndragning av en formue, som er mere enn hva jeg har tjent og hva jeg kan dekke. Det var nevnt av aktor at lagmannsretten i min landssviksak hadde holdt seg til statsautorisert revisor Samuelsens oppgave over hva jeg hadde tjent, men det var kr.328.512 over 4 år (se side 40 i dommen), men dette har retten plussset på til kr.436.000,-. Dette opplyste Samuelsen også om i sitt vitneprov her i retten. Statsadvokat Dorenfeldts opplysning om dette punkt er derfor ikke riktig.

Jeg har skrevet at dommerne hadde brutt sin dommered. Men - dommerne avlegger ikke noen dommered, men kun et dommerløfte, hvori de forsikrer at de samvittighetsfullt vil oppfylle sine plikter som dommere. Derfor har jeg også beklaget dette mitt uttrykk, som jeg i min uvitenhet om jussens irrganger har kommet i skade for å bruke. Men det er jo heller ingen realitet, når dommerne ikke avlegger noen ed, og derfor skulle min bemerkning herom heller ikke kunne tas alvorlig.

Det må bli den ærede lagretts sak, de folkevalgte lagrettemenn, å vurdere hva der menes med "ren usannhet". Jeg kan da ikke tro annet enn at en ikke kan tillegge meg noe annet enn det jeg har ment, nemlig at usannhet er noe som ikke er sant. At det skulle være bevisst usannhet har jeg ikke skrevet og heller ikke ment.

Statsadvokat Dorenfeldt gjorde et stort nummer av at min sak var behandlet av Høyesterett og at min anke var forkastet, men han unnlot å opplyse at Høyesterett ikke kan endre eller ta under behandling det som lagmannsretten har funnet bevist. Slik er loven.

Det er derfor at jeg har ønsket denne sak fremmet for å få anledning til å bevise at en del påstander, som av lagmannsretten i min landssviksak er ansett som beviste, ikke er bevist, og at en rekke påstander ikke er sanne.

Jeg mener det må være sikker rett at dommerne, når det gjelder belastende forhold, må ha fullt bevis for det som anses bevist. Jeg har ment at det må være i strid med et dommerløfte om en dommer anser noe som bevist, dersom det i saken foreligger klare bevis i motsatt retning eller overhodet intet bevis. Jeg er fullt klar over at dommerne kan gjøre feil som alle mennesker, men er det ikke sikker god norsk rett, at hvor der er tvil eller manglende bevis, så skal tvilen komme den tiltalte til gode ? En fellende konklusjon på grunnlag av formodninger skulle være utelukket i norsk rett av en samvittighetsfull dommer. Hvis ikke, er vi inne i en bunnløs rettløshet.

Hadde det derfor bare vært et enkelt tilfelle, hadde jeg intet jeg skulle ha sagt. Men i min dom mener jeg at det er så mange feilaktige konklusjoner og domspremisser, at jeg stod mål-løs da dommen ble opplyst.

Jeg håper den ærede lagrett vil ha talmodighet til å følge meg når jeg nå trekker opp noen få punkter, hvor jeg mener det ligger en usannhet. Etter det jeg skrev i "Folkedommen" skulle jeg jo kun behøve å framlegge en påstand med bevis for at det foreligger en uriktig påstand, en usannhet, hvoretter den ærede lagrett måtte gi meg rett i hva jeg har skrevet. Men for at den harme som tendte meg, skal bli forstått, vil jeg ta med de viktigste punkter som jeg siktet til, da jeg skrev "Folkedommen over rettssvikerne".

1) I lagmannsrettsdommen (i protokollen for domsavsigelsen) side 2 står det at under rettsforhandlingene ble en av domsmennene, fru Berg, syk og forhindret fra å møte i retten. Så står det:

"Retten besluttet i h.t. domstolslovens § 15 å fortsette med 3 domsmenn. Det framkom ikke innsigelse mot rettens avgjørelse."

Dette er ikke riktig. Samme dag som fru Berg ble syk, protesterte min forvarer, høyesterettsadvokat Heuch Bugge, mot at retten fortsatte, da lagretten ikke var fulltallig. Denne protest gjentok advokat Bugge da han avsluttet sin prosedyre. Han nevnte endog at dommen måtte bli å omstøte, hvis den ble påanket.

Under de rettslige avhør for dommer Didriksen og her i retten bekreftet advokat Bugge dette som vitne. Han framla for lagmannsretten endog aktors, advokat Per Helwegs stadfestelse av at advokat Heuch Bugge hadde protestert i lagmannsretten.

Dette er den første usannhet som framkom i min dom. Jeg påpeker at tiltross for at det ble protestert og prosedert inngående om dette forhold, erklærer dommerne at det ikke framkom noen protest.

2) På side 9 i dommen står det: "I 1930-årene tok tiltalte opp arbeidet for reisning av et norsk sukkerraffineri, og fikk dannet et konsortium for finansiering av planleggingen. Disse planer opptok ham meget sterkt og synes sammen med hans planer forøvrig for den norske industri å ha vært bakgrunnen for den skiftende politiske holdning han inntok etter 1933 (uthevet her)"

1) Tidligere hadde han ikke stått tilsluttet noe politisk parti. Etter at Nasjonal Samling i 1933 hadde offentliggjort sitt program, meldte han seg inn i dette parti, fordi - som han har forklart - han i partiets arbeidsprogram så mulighet bl.a. for reisning av sukkerraffineri (uthevet her)."

Det er et faktum at jeg først i 1935 tok opp planen om reisning av et sukkerraffineri i Norge - altså 2 - to - år senere enn hva det står i dommen.

I lagmannsrettens dokumenter lå det et fullgodt bevis for at jeg først tok opp tanken om reisning av et sukkerraffineri i 1935. Jeg henviser til en avisartikkel om sukkerraffineriet i "Fritt Folk" i 1940, som jeg innledet med at jeg først tok opp tanken i 1935. Dette saksdokument må dommerne ha sett, hvis de har behandlet min sak samvittighetsfullt, men tiltross herfor påstår de at jeg tok opp sukkerraffinerisaken i 1933, og dommerne fikk derved anledning til å insinuere at jeg i NS's arbeidsprogram så en mulighet for å reise et slikt storindustrielt anlegg i Norge. Dommerne har overhodet ikke hatt noe bevis for at jeg i 1933 meldte meg inn i NS for å fremme min store plan om reisning av et sukkerraffineri i Norge. Påstanden er den rene usannhet og grepet rett ut av luften. Ethvert fornuftig menneske - mener jeg - må kunne forstå at jeg ikke kunne ha den ringeste nytte av et nyfødt politisk parti som NS i 1933.

Lagt til: Disse planer oppstod som sagt sterkt og synes sammen med hans planer forøvrig for den norske indus-

for å fremme en industriell plan på ca. 12 millioner kroner, og som forutsatte flere millioner kroner i statsstøtte. Dommernes påstand er etter min mening helt absurd.

Kan noen fortenke meg i at jeg reagerte hardt i mine uttrykk over dommernes behandling av min sak, når en slik usann påstand ble framsatt i retten?

Jeg husker godt at jeg dengang betraktet det som den rene ærekrenkelse, idet jeg mente at det var dommernes plikt å studere sakens dokumenter. Hadde de gjort dette samvittighetsfullt, ville dommerne ikke funnet utgangspunkt for de videre angrep på meg som politisk kandestöper.

Her mener jeg at dommerne ikke har fulgt sitt dommerløfte og handlet samvittighetsfullt, og jeg tviler derfor ikke på at den ærede lagrett vil gi meg rett i at det ikke var noen grunn til å komme med en belastende påstand, som i realiteten er helt absurd.

3) På side 45 i dommen peker dommerne på mine motiver for å forsøke å bekjempe de tyske planer om å underlegge seg vår fiskerinæring. Her står det:

"Med hensyn til at tiltalte lot seg oppnevne som formann i "Harsem-komiteen" må bemerkes at tiltalte, iallfall delvis, synes å ha handlet ut fra frykt for at tyske kapitalinteresser skulle få dominerende innflytelse i den norske fiskerinæring og ut fra ønsket om å hindre dette. Dette kan etter rettens mening ikke unnskylde hans opptreden eller gjøre den rettmessig."

Jeg slår altså fast at dommerne har vært klar over at mine motiver for å få istand en fiskerikomité var å hindre at de tyske storkapitalister skulle få overtaket over vår fiskerinæring.

Jeg følte det derfor sårt at jeg - og jeg alene - skulle straffes herfor og at min patriotiske handling skulle bli til bistand til fienden. Ingen av de øvrige medlemmer av Fiskerikomiteen er straffet eller tiltalt herfor - selv ikke NS-mannen Halvard Olsen. Hvorfor er så jeg straffet? Skal her ikke herske likhet for loven?

Høyesterettsadvokat Heuch Bugge har her i retten hevdet at han ikke kunne forstå at min aksjon skulle være noe forsøk på nazifisering av fiskeriene. Hvis dette hadde vært min tanke, hadde jeg vel ikke oppnevnt 9 fiender av NS som medlemmer av en komité på 12 medlemmer. Dommernes konklusjon: at min plan var å nazifisere fiskerinæringen er derfor uholdbar - og usann. Hadde det vært min plan, hadde jeg selvsagt valgt 9 NS-medlemmer og 3 andre i komiteen.

Under lagmannsrettssaken ble det også opplyst at jeg hadde forsøkt å få den gode nordmann, professor dr. Johan Hjort til å ta min stilling som formann i komiteen.

Det viste seg også senere at jeg hadde rett. Tyskerne underla seg under okkupasjonen alle våre viktigste filetfabrikker, fryserier nordpå m.v., og dette mente jeg vi kunne ha hindret, om Administrasjonsrådet, som hadde makten da jeg tok opp denne tanke, hadde samlet alle norske fiskere inn i en organisasjon som med statsmidler hadde kunnet ta opp oppgaven med trålfiske, anlegg av fryserier, filetfabrikker m.v.

Det merkelige var at Nasjonal Samlings program når det gjalt fiskerinæringen, var helt i overensstemmelse med fiskernes eget ønskeprogram, oppsatt på et fiskerimøte i Stavanger i 1935.

Vitnet stortingsmann Førre bevitnet at jeg hadde handlet helt upolitisk, og at hele komiteen - uten min anmodning - hadde

henstillet til departementet å gi meg et godt honorar, da jeg hadde arbeidet med saken i ca. ½ år, mens komiteen kun hadde sittet sammen vel 14 dager.

Jeg tilbakeviser stortingsmann Steffensens opplysning om at jeg skal ha truet ham til å avgi en erklæring, hvori han ga uttrykk for at han o hovedsaken var enig i komiteens innstilling. Hvorfor har han ikke tidligere gitt uttrykk herfor? Kan noen tro at jeg, om jeg hadde hatt noen ond samvittighet ved å se herr Steffensen igjen, hadde innkalt ham som mitt vitne i saken? Saken er vel den, at herr Steffensen har fått kalde føtter, fordi han hadde erklært seg enig i komiteens innstilling i hovedprinsippet, men som fiskerne senere (sommere 1941 på et møte i Ørsta) ikke ønsket å gå inn for. Da jeg hørte fiskernes mening sommeren 1941, sluttet jeg med arbeidet med fiskerisaken.

Jeg mener derfor at dommernes påstand om at det har vært min hensikt å nazifisere fiskeriene, ikke er sann. Den er grepet ut av luften.

Den linje fiskerikomiteen trakk opp i 1940, er forøvrig helt parallell med den linje som våre myndigheter idag har satt ut i livet.

4) Signalen.

På side 23 i dommen står det:

"Derimot må han felles fordi han sommeren 1942 sammen med Hjalmar Handberg stillet til gratis disposisjon for Germanische Leitstelle eiendommen "Signalen", som tiltalte og Handberg på den tid (uthevet her) eiet sammen. Tiltalte forstod at dette var hjelp til fienden, idet det gjalt sommeropphold for frontkjempere."

Jeg hevdet i mitt skriftlige og muntlige prosessinnlegg at Handberg var alene-eier av eiendommen Signalen, og dette ble bekreftet ved vitneprov - av bl.a. Felix Hartmann - i retten. I lagmannsretten framla min forsvarer advokat Heuch Bugge bevitnelse fra sorenskriveren i Follo om at Hjalmar Handberg den hele tid hadde stått som skjöteinnehaver av eiendommen. Handbergs bobestyrer, høyesterettsadvokat Harald Ramm, har i et prosessskrift av 18/6/51 til Oslo Skifterett skrevet:

"Harsem har aldri hatt eiendomsrett til noen gjenstand hverken i firmaet eller som tilhører Hjalmar Handberg personlig."

Videre bekreftet han som vitne her i retten at eiendommen Signalen i sin helhet var inndratt i Handbergs konkursbo. Aktoratets revisor, Ingolf Kittilsen, har som referert her i retten den 18 ds. skrevet i sin revisjonsinnberetning av 22/12/45:

"Under den 15/5/43 kjøper han (Harsem) således sammen med Handberg halvparten av eiendommen Signalen på Nesodden for kr.60.000,-."

Hvorledes kan jeg da ha vært medeier av Signalen sommeren 1942? Kittilsens revisjonsberetning har vært forelagt for lagretten.

Hermed er det således slått fast et forhold som står i direkte strid med hva lagmannsretten i sin dom har påstått. Rettens påstand om at jeg har eiet eiendommen Signalen sammen med Hj. Handberg sommeren 1942 er derfor vitterlig en usannhet. Ingen kan vel betvile Handbergs bobestyrer, advokat Ramms uttalelse herom?

Aktor har kun henholdt seg til en selvangivelse skrevet i mars 1943, men han unnlot å nevne at det forelå 2 selvangivelser. Den som jeg hadde skrevet, inneholdt intet om eiendomsretten til Signalen. Den annen (som jeg hadde undertegnet in blanco, da jeg var syk) var utferdiget av Hjalmar Handbergs bror

Lars Handberg, men her stod kun oppført et rundt belöp som Handberg skyldte meg og som ble oppført som andel i Signalen pr. 31/12/42 - et belöp som senere ble tilbakeført i bøkene. Men selv dette sier intet om at jeg hadde eiendomsrett til Signalen sommeren 1942 - slik som dommerne uten videre har fastslått som bevist.

For å framkomme med en slik påstand mener jeg at dommerne burde ha undersøkt saken tilbunns, idet jeg under lagmannsrettssaken fastholdt at jeg aldri - som også var bevitnet av Felix Hartmann - hadde eiet noen andel i eiendommen Signalen, hva jo også Handbergs bobestyrer har bekreftet, idet Hjalmar Handberg i alle år har stått som alene skjøtteinnehaver på eiendommen.

5) I retten her den 18. ds. ble det opplest en rapport fra kommunens revisor, herr Holbæk Jørgensen, av 6/1/45 til Oslo Ligningsvesen, hvori det står:

"Herrene Handberg og Harsem har begge nå uttalt at herr Harsem ikke er deltaker i firmaet, idet han ikke er ansvarlig for firmaets forpliktelser i forbindelse med transaksjonen: Harsem - Handberg."

Jeg ber bemerket at dette er skrevet för frigjøringen (Utdrag II s. 270).

Likeså ble opplest en erklæring fra herr Lars Handberg av 10/6/47 til advokat Heuch Bugge (Utdrag II s. 260), hvori det står:

- a) at Handberg har forklart for politiet den 26/10/43 at Harsem kun var ansatt i hans firma.
- b) at advokat Jonas Myhre i brev av 9/11/44 (som statsadvokat Dorenfeldt ikke har kunnet finne i saksdokumentene) rettet til Oslo Ligningsvesen nevner at Harsem kun var funksjonær og ikke innehaver eller kompanjong.
- c) likeså er referert (Utdrag II s. 261) Handbergs erklæring av 17/4/45 (altså för frigjøringen) om at Harsem ikke har vært delaktig som medinnehaver i firmaet og at han ikke har hatt firmaets prokura, at Harsem var uten solidarisk ansvar for firmaets forpliktelser og at det aldri har vært tale om noen a meta-deltagelse i firma Hj. Handberg & Co.s forretninger, at det kun var firmaets sjef, Hjalmar Handberg, som ene og alene hadde den fulle rådighet over samtlige firmaets midler.

Den siste opplysning ble gitt til Oslo Ligningsvesen den 6/1/45.

Handbergs erklæring slutter med følgende:

"Da Harsem som foran nevnt ikke kunne gjøres ansvarlig for firmaets forpliktelser eller forretninger forøvrig, kan det selvsagt ikke være tale om å betrakte ham som medinnehaver av firmaet."

For ytterligere å understreke at jeg måtte stå som funksjonær vil jeg igjen gjenta det som ble opplest av Utdrag II side 272:

"Fra Marinebauamt er i en sum mottatt kr. 3 millioner. Dette belöp ble innsatt på en spesiell konto 538 i Christiania Bank og Kreditkasse..... Kontoen kunne bare disponeres av Hj. Handberg & Co. i fellesskap med Marinebauamt Freitag."

Over denne konto hadde jeg overhodet ingen disposisjonsrett, hva jeg selvsagt ville hatt hvis jeg hadde vært partner eller medinnehaver i firmaet.

Videre står det på samme side at Handberg hadde fått et

personlig forskudd på kr.300.000,- og at det var et privat lån til Handberg til igangsetting og administrasjon av brakkebygging. Dette forskudd fikk Handberg like etter at jeg hadde anmeldt en av Reichskommissariats høyeste embetsmenn for forsøk på å unndra ca. 15 tonn hvalkjött fra den norske sivilbefolkning ved svartebørs.

Alle kjenner vel til hvilken makt Reichskommissariatet hadde til å nekte forretningsfolk "Schein" for alt som trengtes til byggevirkksomhet og industri. Hadde jeg tenkt på egen fordel, hadde jeg vel neppe gått til en slik aksjon mot denne mektige mann i Reichskommissariatet, dr. Richert. I min lagmannsrettssak ble det også referert et brev som ble funnet hos det norske politi, gående ut på at dr. Richert hadde truet meg med at jeg stadig skulle bli bekjempet av Reichskommissariatet.

I lagmannsretten ble det også framlagt et brev av 26/10/48 fra en av Hj. Handberg & Co.s eldste kontordamer, fru Sigrid Waage, til advokat Heuch Bugge (Utdrag II side 262), hvori hun sier følgende:

"På foranledning bekrefter jeg herved hva jeg tidligere har framholdt, at jeg i firma Hj. Handberg & Co. kun hadde en sjef, nemlig Hjalmar Handberg. Såvidt jeg husker begynte herr Harsem antagelig høsten 1941 (skal være våren 1941) hos Handberg som sjef for en avdeling, som jeg ikke hadde noe med å gjøre. Herr Hj. Handberg var selv eneste prokurist i firmaet, men jeg ble overfor banken tildelt procura under Handbergs fravær på reiser."

Det er det siste avsnitt i denne erklæring jeg tør be den ærede rett feste oppmerksomheten på. Hadde jeg vært medarbeider i den forstand som lagmannsretten har villet ha det til, hadde det vel vært helt naturlig at jeg hadde fått en slik fullmakt og ikke fru Waage, når Handberg var ute og reiste. Dette motbeviser statsadvokat Dorenfeldts påstand i prosedyren om at jeg var en av lederne i Hj. Handberg & Co.

6) I min lagmannsrettsdom står det på side 27 (54) at Handberg og jeg var likeverdige sjefer utad. Det er dette jeg mener strider mot de framlagte bevis og vitneprov.

De her i retten framførte vitner, brukseier Nilsson, Skotterud, disponent Iversen, Rakkestad, og herr Swanström, har alle bekreftet at de kun hadde med Handberg å gjøre, når det gjaldt nye forretninger. De to sistnevnte har sogar bevitnet at de først møtte meg ca. ½ år etter at de første forretninger med Hj. Handberg & Co. var innledet.

Videre står det i dommen at jeg var ansvarlig for firmaets drift som om jeg var medeier i firmaet. Dette har jo både Hjalmar Handberg og Lars Handberg benektet i sine forklaringer avgitt til politiet og Oslo Ligningsvesen lenge før frigjøringen.

Er det så noe å undres over at jeg har steilet over dommenes konklusjon om at jeg var medinnehaber eller kompanjong i firmaet Hj. Handberg & Co. ? Noe jeg bestemt har benektet under hele lagmannsrettsbehandlingen av min sak. Dommerne har åyensynlig helt oversett de før frigjøringen gitte forklaringer og vitneprov.

I lagmannsrettsdommen på side 25 står det:

"Under samtalene med tiltalte fikk Hjalmar Handberg også kjenskap til at tiltalte hadde forbindelse blant tyskerne innenfor rikskommissariatet og SD."

Den eneste i Rikskommissariatet jeg hadde møtt, var dr. Richert i 1940, da jeg arbeidet i Fiskerikomiteen. Dr. Richert

viste meg dengang døren i Stortinget da jeg framla en skriftlig protest mot at tyskerne skulle få lov til å drive trålfiske i Lofoten. Senere meldte jeg ham til det tyske og norske politi for forsøk på å drive svartebørs med hvalkjøtt.

Min forbindelse innenfor SD var kun en herr Teloy - en god Norgesvenn - som hadde hjulpet meg til å få løs norske fanger. Han hadde overhodet intet med forretninger å gjøre. Personlig har jeg som før nevnt aldri vært på et tysk kontor for å få en bestilling. Dette ble også oppløst i lagmannsretten.

7) På side 25 i dommen står det videre:

"det var tilsiktet å utnytte forretningsmessig tiltaltes kontakter innenfor den tyske okkupasjonsmakt."

Dette henger lite sammen med dommernes innrømmelse av at jeg tok kampen opp med tyskerne i Rikskommissariatet (se side 65 i dommen) i anledning en svartebørsaffære "uten at han ga seg".

I lagmannsrettsdommen på side 26 (53) nederste avsnitt står det:

"Fra 1. juni 1941 var firmaet Hj. Handberg & Co.s forretningsvirksomhet derfor delt opp i to sektorer.....Det ble etablert særskilt bokholderi for denne del av firmaet under betegnelsen Harsen-Handberg."

Gjennom vitneprov av Lars Handberg, disponent Iversen og Swanström er det her i retten godtgjort at den første tyske forretning ble innledet i oktober 1941, mens jeg var i Nord-Norge. Det er videre ved vitneprov av Lars Handberg gjort klart, at firmaet først i august 1942 og ikke den 1. juni 1941 delte opp bokholderiet i flere sektorer.

Lagmann Broien kom her i retten med den bemerkning at det kunne være uten betydning om de tyske forretninger ble innledet sommeren 1941 eller ut på høsten (oktober) 1941. Han må da ha glemt at lagmannsretten inndro hele min lønn kr.18.000,- for 1941 tiltross for at jeg så å si den hele tid arbeidet med norske forretninger. Se dommen side 40.

Hadde jeg hatt firmaets bøker for 1941, som er i behold og som forgjeves hadde forlangt framlagt, ville jeg ha kunnet bevise at Hj. Handberg & Co. overhodet ingen forretninger hadde med tyskerne våren og sommeren 1941.

Så vil jeg merke en merkelig motsetning mellom hva det står i dommen på sidene 28 og 43. På side 28 står det:

"Dette resulterte i at Harsen-Handberg (skal være Hj. Handberg & Co.) noen tid etterpå mottok bestilling fra Wehrmacht på leveranse av 10.000 soveposer av papirstrie til tyske tropper i Finland. Denne ordre ble noe senere økt til 100 tusen soveposer. Disse tyske bestillinger som Hjalmar Handberg frivillig hadde overført på vegne av Harsen-Handberg (skal være Hj. Handberg & Co.) forelå da tiltalte kom tilbake til firmaet fra besøket i Hatfjelldalen i oktober 1941."

Avsnittet innledes med at det var mens tiltalte var i Nord-Norge at Hjalmar Handberg kom sammen med en tysk forbindelse som resulterte i nevnte forretning med soveposer.

Men på side 43 står det overst:

"Tiltalte innledet sammen med Hjalmar Handberg sommeren 1941 frivillig forretningsforbindelsen med tyskerne."

Da dommerne skrev konklusjonen på side 43 må de helt ha

glemt hva de skrev på side 28, hvor det står at det var Handberg som innledet forretningene med tyskerne.

At jeg reagerte sterkt likeoverfor en slik selvmotsigelse, må vel enhver kunne forstå.

På side 29 (56) i dommen - överst - står det:

„Harsem-Handberg hadde som agent påtatt seg leveransen av soveposer til Wehrmacht.“

Et slikt firma har aldri eksistert. Dommerne har på den foregående side uttalt, at Handberg (ikke jeg) frivillig hadde overtatt kontrakten på soveposer, mens jeg var i Nord-Norge, og da for regning av Hj. Handberg & Co.

Alle og enhver må jo kunne forstå, at hvis jeg skulle være deltaker i en slik kontrakt på 100.000 soveposer til en verdi av flere millioner kroner, måtte dog Handberg ha hatt min skriftlige billigelse herpå, men den har han hverken spurt om eller fått. Jeg var da langt inne på fjellet på grensen mellom Norge og Sverige og underhandlet med svenske lapper om kjøp av reinsdyrkjøtt.

Dommernes påstand er derfor ikke sann.

Videre står det på samme side i dommen:

"Harsem-Handberg var overfor tyskerne ansvarlig for at leveransen gikk i orden."

Et firma som aldri har eksistert, kan ikke overta noe ansvar. Såvel Hjalmar som Lars Handberg (på hvis handelsbrev firmaet H. Handberg & Co drev sine forretninger) har gjentagende för frigjøringen bekreftet skriftlig, at jeg aldri har hatt noe ansvar for firmaet H. Handberg & Co.s forpliktelser (se Utdrag II side 261 - referert foran). Ingen har kunnet gjøre meg ansvarlig for H. Handberg & Co.s forpliktelser og derfor har heller ikke Handbergs konkursbo kunnet gjøre det.

Dommernes påstand om at jeg var ansvarlig for at leveransene gikk i orden, er derfor ikke sann.

På samme side i dommen (side 29 (56)) står det:

"Firmaet innga anbud som tyskerne godtok og som dannet grunnlaget for de tyske bestillinger. Disse skriftlige anbud fra Harsem-Handberg (burde stått: H. Handberg & Co) til tyskerne var - såvidt skjønnes - på firmaets vegne utarbeidet av Hjalmar Handberg. Men anbudene ble utarbeidet av tiltalte (uthevet her) og Hjalmar Handberg i fellesskap."

Denne påstand er grepet helt ut av luften. Jeg har aldri utarbeidet noe anbud til tyskerne. Intet var herom i lagmannsretten. Dommerne må også her ha glemt hva de skrev på side 33 i dommen:

"Når de tyske marinemyndigheter trengte brakker, sendte de bestillinger og tegninger til Harsem-Handberg (skal være H. Handberg & Co) som videre-sendte bestillingene til en byggmester e.l. og innhentet (uthevet her) anbud på brakkeene."

Det hele er jo en bagatell, men det viser hvorledes dommerne er kommet i skade for å motsi seg selv og tillegge meg belastende handlinger som ikke er sanne.

På side 32 (59) i dommen står det:

"Ifølge tiltaltes forklaring skriver den første kontrakt (uthevet her) mellom Handberg-Harsem og tyskerne om brakkebygging seg fra påsketider 1942."

Dette er ikke sant. Den første kontrakt som H. Handberg & Co - helt uten min medvirkning - tok på seg som mellommann for firmaer som tidligere hadde bygget brakker og som er frikjent herfor, skrev seg fra tiden etter 6/6/1942. Da fikk firmaet et "Befehl" (rekvisisjon) fra tyskerne herom (gjengitt i Utdrag II side 161) som er referert her i retten og som også ble framlagt for lagmannsretten. Denne nevnte dog i dommen ikke at det forelå et "Befehl", men antydde kun at "min forklaring" herom ikke kunne godtas. Således kan dommerne komme til den merkelige konklusjon, at det ikke engang forelå noen rekvisisjon.

På side 36 i dommen står det:

"Det var tiltalte som på vegne av Harsem-Handberg i alminnelighet opptre utad både overfor tyskerne og overfor norske leverandører."

Både Hjalmar Handberg og Lars Handberg har bevitnet det motsatte. Det samme har dommerne gjort (se dommen side 28) hvor det er slått fast at det var Hjalmar Handberg som frivillig avsluttet en kontrakt om 100.000 soveposer, mens jeg var i Nord-Norge.

Senere på samme side i dommen står det:

"Konferanser og forhandlinger med tyskerne i anledning bestilling på soveposer besørget Hjalmar Handberg."

Kan en så undres på at jeg har reagert sterkt på dommenes konklusjon står i slik motsetning til dommernes egne premisser i dommen?

På side 39 i dommen står det:

"Tiltalte som var bokholderikyndig, hadde ansvaret for ledelsen av bokholderiet.....Hjalmar Handbergs bror, Lars Handberg, foretok regnskapsavslutning og årsoppgjør."

Her har dommerne igjen kommet i skade for å motsi seg selv, fordi de peker på Lars Handberg som den der foretok det avsluttende oppgjør og derfor naturlig hadde ansvaret for bokholderiet. Det daglige bokholderi ble utført av en meget dyktig bokholderske, fru Witzøe, som siden frigjøringen har ledet bokholderiet for høyesterettsadvokat Harald Ramm.

I rettsmøtet her den 18. ds. ble det referert et brev fra Admiral Norwegen av 20/11/43, hvori denne klager over at Hj. Handberg saboterer de gitte bestillinger.

I dommen på side 43 står det derimot:

"Tiltalte har under hele sin forretningsvirksomhet for okkupasjonsmakten vist full lojalitet overfor tyskerne og beflittet seg på å utføre sine oppdrag for dem så samvittighetsfullt som mulig. Tiltalte har ikke sabotert eller søkt å sabotere noen av de oppdrag han (uthevet her) påtok seg for tyskerne."

Jeg har aldri påtatt meg et eneste oppdrag for tyskerne. I dommen står: "Han påtok seg". Admiral Norwegens brev gir også uttrykk for noe helt annet enn hva dommerne har skrevet og dette brev ble forelagt for lagmannsretten.

I dommen på side 42 (69) står det følgende:

"Under seilturer ble tyskerne bevertet med mat og drikkevarer som ellers ikke var tilgjengelig for den norske befolkning under okkupasjonen."

Dette er den rene usannhet. I Utdrag II side 163 er det gjengitt endel utdrag av gjesteboken for seilbåten "Sirius". Her har jeg kun funnet at det en gang ble servert hummer - men i land hos en av mine venner i Asgårdstrand. Ombord ble det servert erter, kjøtt og flesk og en annen gang flyndre. Kan dette kalles mat som ikke var tilgjengelig for den norske befolkning? At en så god nordmann som disponent W.A.Hartmann på en seiltur brakte med seg champagne og whisky, som forresten dengang alle kunne få kjøpt, kan vel ikke belastes meg?

Dette er jo også en bagatell, men sann er dommernes påstand ikke, hva retten lett kan overbevise seg om ved å se på utdraget side 163. Dommerne har her kommet med belastende forhold, som de ikke har hatt det ringeste bevis for.

Det beste bevis for at dommernes påstand om et medarbeiderskap mellom Handberg og meg er usann, er dokument 10 ad 191 i min saks dokumenter. Dette viser nemlig at jeg først den 7. august 1943 fikk skriftlig fullmakt av Hj. Handberg & Co. til å kvittere og endossere sjekker og verdipapirer. Hadde jeg vært medarbeider eller kompanjong fra 1941 av, hadde jeg selv sagt fått slik fullmakt for lenge siden.

Tilslutt vil jeg så nevne hva dommerne har skrevet på side 44 i dommen:

"Hans kone hadde en etter norske forhold betydelig formue, vesentlig bestående av lett realisable og kostbare malerier og smykker og annet kostbart innbo og løsøre. Verdien av hennes særeie er nå oppgitt å være ca. 1/4 million kroner."

Høyesterettsadvokat Fr. Siggerud som min bøbestyrrer har her i retten bekreftet at min hustrus innbo og løsøre kun var

Verd kr.47.000,- (noe senere kr.49.000,-). Dette var i henhold til en takst og registrering, som fulgte sammen med resten av hva jeg eiet, så dommerne kan ikke ha unngått å se dette.

Som kjent har jeg i flere skrivelser til lagretten bedt om å få utlånt mine saksdokumenter, fordi jeg mente å kunne påvise at dommerne har holdt seg til min og min hustrus sær- eiepakt fra 1911/18, men dette har jeg ikke fått anledning til. Dengang var min hustrus særlige verd ca. kr.248.000,-, men det var ikke tilfelle i 1948. Etter den første verdenskrig la jeg meg i selen for å skape ny norsk industri og dette kostet meg og min hustru det meste av hva vi eiet.

Aktor nevnte noe om livspoliser som hun hadde tegnet. Men disse livspoliser ble tegnet lenge før frigjøringen til fordel for hennesbarn, og da var disse verdier ikke hennes eiendom lenger. Men selv om en vil legge til det som hun tegnet poliser for, kan det umulig bli 1/4 million kroner. Dommernes påstand om at hun hadde verdier for 1/4 million kroner i 1948 - da dommen falt - er derfor usann. Fra frigjøringen til 1948 hadde min hustru realisert ytterligere verdier for å leve. Hun hadde også betalt en bot på kr.5.000,-.

Hadde dommerne vært aktsomme og gransket forholdet sam- vittighetsfullt, hadde de kun hatt ett å gjøre, og det var å holde seg til den takst som forelå som saksdokument, og da skulle de ha sagt kr. 47.000,- med fradrag av det som var realisert i løpet av 3 år.

Dette forhold kan kanskje betraktes som uten betydning, men sann er påstanden ikke. Men - uten betydning er den heller ikke. For det forferdelige er at der i dommen på side.49 (76) henvises til min hustrus formue, som jo var særlig og som ikke hadde noe med mitt forhold å gjøre - og så kommer det:

"Etter en skjønsmessig vurdering er retten kommet til det resultat at det finnes dekkning for hele inndragningssummen kr.436.000,-."

Min hustrus påståtte formue på 1/4 million kroner må så- ledes være tatt med i beregningen over hva jeg kunne tale i inndragning. Det er kr.100.000,- mere enn statsautorisert re- visor Samuelsen hadde pekt på at jeg hadde tjent over 4 år, og betydelig mere enn hva det finnes dekkning for. Det er en av grunnene for at mitt bo er tatt under avvikling som konkursbo.

Jeg kunne ha trukket fram enda flere eksempler på urik- tige påstander i dommen, men skulle vel bare ha en positiv på- stand om at det i dommen forekommer en usannhet for å ha mine ord i behold for hva jeg skrev:

"Når jeg nå påstår at dommerne i landssviksaker i sine domspremisser framfører den rene usannhet, vil vel også en slik generell påstand gå upåaktet hen."

Jeg mener jeg har framført mange bevis herfor og det er derfor min konklusjon har fått et krasst utslag - om at de ik- ke har oppfylt sin dommerplikt samvittighetsfullt. Dette har jeg fått føle ikke alene i en lang straff som har knekket min helbred, men dertil i en inndragning av et langt større beløp enn hva jeg har tjent. Og så er jeg dertil blitt stemplet som en landssviker. Det er det siste som brenner meg innerst mest av alt. Jeg føler jeg kan ikke hvile, for jeg har fått rensset meg fra denne forferdelige belastning.

Derfor tilgi meg for å ha gått så i detalj. Jeg mener jeg må frifinnes etter §§ 247 og 248. Det å tale om ond tro er jo - etter det jeg har framlagt - noe jeg ikke kan forstå og som den ærede lagrett vel heller ikke kan godta. Statsadvokaten har gjennom hele sin prosedyre pukket på min onde tro. Det er kanskje en aktors oppgave å gjøre dette for å vinne gehör for sine påstander. Hadde alle mennesker hatt

så lite med ond tro som jeg har hatt, tror jeg det vil bli svært lettere å leve.

La meg ta et eksempel: Da Ossietzky fikk fredsprisen ble det fra NS-hold rettet skarpe angrep på Nobelkomiteen. I Tidens Tegn kritiserte jeg disse angrep, idet jeg hevdet at når Nobelkomiteen hadde funnet at han hadde handlet ut fra ideelle grunnsyn, hadde en ikke rett til å tillegge ham onde hensikter, fordi om han var jøde.

Jeg har aldri kunne kunnet danse etter en partifløyte. Jeg har gått mine egne veier, ledet av min gode samvittighet og min tro på at det er sannheten og rettferdigheten som tilslutt må og skal seire.

Jeg har i min kritikk over rettsoppgjøret forsøkt å få sannheten om en rekke forhold - overgrep - fram i lyset for at vi en gang skal kunne komme tilbake til normale forhold gjennom klarlegging av feil og gjennom tilgivelse og glemsel for det som brakte vårt folk ut i hevners og hatets skyggedal.

Det er nettopp fordi jeg selv har levet et så rikt og lykkelig familieliv, som neppe mange har hatt, at jeg har turdet ta kampen opp mot de sørgelige overgrep som er gjort. Jeg tror neppe at de som kjenner meg, vil si annet enn at jeg i hele mitt liv har kjempet mot ond tro, og det tør jeg be den ærede lagrett også tro på.

Takk, herr Lagmann.